

KEUZEDEEL ARBO, KWALITEITSZORG EN HULPVERLENING NIVEAU 2

COLOFON

Uitgeverij: Edu'Actief b.v.
0522-235235
info@edu-actief.nl
www.edu-actief.nl

Auteur: Astrid van Esdonk

Titel: Keuzedeel Arbo, kwaliteitszorg en hulpverlening Niveau 2

ISBN: 978 90 3724 686 5, maakt deel uit van pakket: 978 90 3724 586 8

© Edu'Actief b.v. 2018

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van reprografische verveelvoudigingen uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16h Auteurswet dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan de Stichting Reprorecht (www.reprorecht.nl). Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in compilatiewerken op grond van artikel 16 Auteurswet kan men zich wenden tot de Stichting PRO (www.stichting-pro.nl).

De uitgever heeft ernaar gestreefd de auteursrechten te regelen volgens de wettelijke bepalingen. Degenen die desondanks menen zekere rechten te kunnen doen gelden, kunnen zich alsnog tot de uitgever wenden.

Door het gebruik van deze uitgave verklaart u kennis te hebben genomen van en akkoord te gaan met de specifieke productvoorwaarden en algemene voorwaarden van Edu'Actief, te vinden op www.edu-actief.nl.

INHOUDSOPGAVE

	Hoe werk je met een keuzedeel?	4
1.	Over dit keuzedeel	6
2.	Arbo	10
3.	Kwaliteitszorg	26
4.	Hulpverlening	39
	Theoriebronnen	54
5.	Bedrijfshulpverlening	55
6.	Eerste hulp verlenen en reanimatie	60
7.	Kwaliteitszorg en kwaliteitssystemen	67
8.	Letsels	73
9.	Planmatig werken	78
10.	Wat is dat eigenlijk, de Arbowet?	84
11.	Zitten is het nieuwe roken	90

HOE WERK JE MET EEN KEUZEDEEL?

In iedere opleiding volg je een aantal keuzedelen. Ze zijn bedoeld om je beter op de arbeidsmarkt voor te bereiden. Je school bepaalt het aanbod waaruit je kunt kiezen en wanneer je zo'n keuzedeel kunt volgen.

Hoelang je aan een keuzedeel werkt, varieert: 240, 480 of 720 studiebelastingsuren (SBU). Die informatie vind je in de inleiding *Over dit keuzedeel*, waarmee elk keuzedeel begint.

Waar en wanneer je aan een keuzedeel werkt, bepaalt je school. Dat kan op school zijn, op je stageadres of thuis. Meestal zal het een mix van deze drie zijn.

Inleiding

Een keuzedeel van Edu'Actief begint met een introductie. Dat kan naast een korte inleiding bijvoorbeeld een filmpje zijn over iemand die binnen zijn werkveld te maken krijgt met de inhoud van dit keuzedeel. Vervolgens vind je vermeld uit welke onderwerpen (leereenheden) het keuzedeel bestaat.

Uitdaging

In elk keuzedeel werk je stap voor stap toe naar een eindopdracht: de uitdaging, waarvoor je de stof van het gehele keuzedeel gebruikt. Het kan bijvoorbeeld gaan om de verzorging van een wijnproeverij met bijpassende hapjes, een compleet ondernemersplan voor een startup, een gevuld zorgdossier waarin je hebt gedocumenteerd welke begeleiding je een cliënt hebt gegeven en wat de resultaten waren, etc. Je werkt in een aantal stappen naar de eindopdracht toe. Elke stap levert per leereenheid ten minste één beroepsproduct op, dat wil zeggen een document, een (video)verslag van een gesprek of een fysiek product zoals je dat ook in de beroepspraktijk maakt. Dat kan bijvoorbeeld een wijnkaart zijn of het financiële hoofdstuk van een ondernemingsplan.

Resultaten

Daarna vind je een beschrijving van de doelen waaraan je gaat werken: een opsomming van de resultaten aan het eind van het keuzedeel.

Beoordeling

Je werkt individueel en soms samen met medestudenten aan je opdrachten. De beoordeling van je werk gebeurt op verschillende manieren en momenten. Het kan zijn dat je een of meer kennistoetsen maakt die mee tellen in de eindbeoordeling. Je zult ook een beoordeling krijgen van de beroepsproducten die je tijdens dit keuzedeel oplevert. En natuurlijk wordt je eindopdracht beoordeeld. Je vindt de beoordelingscriteria telkens kort beschreven in de inleiding *Over dit keuzedeel* op elke leereenheid. Hoe zwaar een onderdeel meetelt, hoor je van je docent.

Oriëntatieopdrachten

Voordat je met de eerste leereenheid van een keuzedeel begint, maak je een aantal opdrachten waarmee je je nader op de stof oriënteert. Zo verken je het terrein van dit keuzedeel.

Bronnen en verwijzingen

In dit keuzedeel vind je verwijzingen naar bronnen. Deze kun je herkennen aan een icoontje. Dit kan een theoriebron zijn, een internetlink of een filmpje. Zo zien de icoontjes eruit:

Internetsite

Theoriebron

Filmpje

De theoriebronnen op alfabetische volgorde vind je na de opdrachten in dit boek. Je kunt de inhoudsopgave gebruiken om de juiste bronnen snel te vinden.

LET OP!

Bronnen worden op verschillende manieren bij de opdrachten aangegeven:

1. bron **voor** een opdracht.
In dit geval is de theoriebron van toepassing op de daaropvolgende opdrachten.
  2. bron **in** een opdracht.
In dit geval is de theoriebron alleen van toepassing op deze specifieke opdracht. Wordt er **in** een opdracht geen bron aangegeven, maar heb je wel bepaalde informatie nodig, dan zoek je de informatie in een van de eerder genoemde bronnen binnen deze leereenheid.
-

De video's, rollenspelen, formulieren, weblinks en bronnen kun je vinden in de digitale leeromgeving. Hier vind je ook de digitale versie van dit keuzedeel.

Ga naar www.edu-actief.nl/licentie.

Volg de stappen om toegang te krijgen tot het digitale lesmateriaal.

Voor het gebruik van de digitale leeromgeving heb je een tablet, computer of mobiele telefoon met internettoegang nodig. Je werkt je opdrachten uit op papier of digitaal.

1. OVER DIT KEUZEDEEL

INLEIDING

Iedereen heeft het recht om te werken in een veilige omgeving. Als je zorgt voor goede kwaliteit, de Arbowet volgt en zorgt voor de juiste hulpverlening, dan ben je goed op weg naar een veilige werkplek. In dit keuzedeel leer je hier alles over. Je gaat in dit keuzedeel vooral zelf op onderzoek uit. Zo leer je meer over jouw toekomstige werkplek. Welke arboregels zijn belangrijk? Wat betekent kwaliteit voor jouw branche? En welke regels voor hulpverlening moet je echt kennen? In de theoriebronnen vind je de eerste informatie. Daarna ga je zelf jouw kennis verder uitbreiden. Kom je er niet uit? Vraag hulp aan mensen in je (werk)omgeving! Dit keuzedeel bestaat uit drie delen, samen goed voor 240 SBU:

- arbo
- kwaliteit
- hulpverlening.

Hoe werk je met een keuzedeel?

Als je de regels rondom arbo en kwaliteit niet serieus neemt, kan dit grote gevolgen hebben. Voor jouzelf, maar ook voor je collega's. In zo'n geval kun je hulpverlening nodig hebben. In ieder beroep krijg je te maken met gevaarlijke situaties. Meestal kun je een ongeluk voorkomen, door je te houden aan de regels. Denk eens na over gevaarlijke situaties in jouw beroep. Wat is het ergste dat volgens jou kan gebeuren?

De uitdaging

De afdeling Personeelszaken in jouw bedrijf wil graag meer aandacht besteden aan een veilig werkklimaat. Vooral bij de jonge werknemers is hier te weinig aandacht voor. Daardoor zijn er al een paar keer gevaarlijke situaties ontstaan. Er komt een uitgebreid informatiepakket voor alle medewerkers. Aangezien jij net begonnen bent, hebben ze jou gevraagd hieraan mee te werken. Het pakket moet laten zien waarom kwaliteit, arbo en hulpverlening zo belangrijk is en hoe al deze onderwerpen bijdragen aan een veilige en prettige werkomgeving.

Het informatiepakket bestaat uit deze onderdelen:

- een poster met uitleg over kwaliteit
Wat verstaat jouw bedrijf hieronder en hoe zie je dit terug in het werk? Op de poster laat je zien waarom het belangrijk is dat iedereen samenwerkt aan kwaliteit.
- een instructiefilmpje met een uitleg over veilig werken en arbo in jouw branche
Het filmpje moet gaan over veilig werken volgens de arbowetgeving. Je kunt bijvoorbeeld laten zien hoe je goed moet tillen of hoe je veilig werkt met machines.
- vier informatiekaarten met uitleg wat je moet doen bij vier veel voorkomende ongevallen en calamiteiten binnen jouw bedrijf
Je maakt in ieder geval een informatiekaart over het omgaan met de EHBO-doos en een kaart wat te doen in geval van brand.

De resultaten

- Je kent de arboregels.
- Je weet met welke wetten je tijdens het werk rekening moet houden.
- Je weet wat veilig werken is en welke risico's er zijn als je niet veilig werkt.
- Je kunt een onveilige situatie herkennen.
- Je wat planmatig werken is.
- Je weet wat procedures en protocollen zijn.
- Je weet wat kwaliteit inhoudt en hoe het je werk beïnvloedt.
- Je weet wat bhv is.
- Je weet wat EHBO inhoudt.
- Je weet welke hulp je zelf mag verlenen en wanneer je iemand moet inschakelen.
- Je weet hoe je moet handelen in geval van een calamiteit.

Soms gebeurt de beoordeling alleen door je docent, soms door een jury van mensen uit je school en het bedrijfsleven. De eindbeoordeling wordt opgenomen als bijlage bij je diploma en kun je gebruiken voor je cv.

- kennistoets
- beroepsproducten
- het informatiepakket.

Overzicht beroepsproducten

Beroepsproducten leereenheid Arbo

- interview preventiemedewerker; goedgekeurd door geïnterviewde en docent
- verslag veiligheidsronde door bedrijf; goedgekeurd door vertegenwoordiger bedrijf en docent
- verslag maatregelen bij gezondheidsrisico's; goedgekeurd door docent
- brochure Arbo in de branche; goedgekeurd door vertegenwoordiger bedrijf/beroepenveld en docent
- instructiefilmpje Arbo; goedgekeurd door docent. Het filmpje maakt onderdeel uit van de informatiemap.

Beroepsproducten leereenheid Kwaliteit

- werkplan uitvoeren van een taak in de beroepspraktijk; goedgekeurd door docent
- procedure uitvoeren van een taak in de beroepspraktijk; goedgekeurd door docent
- verslag interviews over kwaliteitssystemen; goedgekeurd door geïnterviewden en docent
- onderzoek naar kwaliteit in een bedrijf; goedgekeurd door vertegenwoordiger bedrijf/beroepenveld en docent
- presentatie over kwaliteitssysteem; goedgekeurd door docent
- poster Wat is kwaliteit?; goedgekeurd door docent. De poster maakt onderdeel uit van de informatiemap.

Beroepsproducten leereenheid Hulpverlening

- verslag interview met een bhv'er van een bedrijf, met een plattegrond; goedgekeurd door geïnterviewde en docent
- ontruimingsplan en plattegrond met vluchtroutes van het huis van de leerling; goedgekeurd door docent
- verslag meeloopdag met een EHBO'er; goedgekeurd door de EHBO'er en docent
- vier informatiekaarten over veel voorkomende ongevallen en calamiteiten in de branche; goedgekeurd door vertegenwoordiger bedrijf/beroepenveld en docent.

Veel succes en veel plezier!

1.1 ORIËNTATIE

Je gaat beginnen aan het keuzedeel Kwaliteit, arbo en hulpverlening. Maar voor je met de inhoud begint, eerst een aantal oriënterende vragen.

OPDRACHT 1: ORIËNTATIE ARBO

- a. Als je denkt aan onveilige situaties op je (toekomstige) werkplek, waar denk je dan als eerste aan?
- b. Heb je wel eens te maken gehad met een onveilige situatie op je werk? Wat gebeurde er? Had dit voorkomen kunnen worden denk je? Waarom wel of niet?
- c. Waar denk jij aan als je de woorden Arbowet en arbeidsomstandigheden hoort? Maak hier voor jezelf een mindmap van. Schrijf alles op wat volgens jou met arbo te maken heeft.

Je kunt online een mindmap maken, bijvoorbeeld via www.mindmeister.com.

- d. Noem vier onderwerpen die volgens jou in de Arbowet staan.
- e. Voor veel mensen is arbo iets dat bij werken hoort, maar waar ze niet zo veel tijd aan (willen) besteden. Denk jij er ook zo over? Schrijf op wat jij nu, voor je aan dit keuzedeel begint, over arbo denkt.

OPDRACHT 2: ORIËNTATIE KWALITEIT

- a. Op producten zie je wel eens staan "Dit product voldoet aan de kwaliteitseisen van ..." Zoek een product waar dit op staat. Schrijf dan op wat het volgens jou betekent.
- b. Waar denk jij aan als je het woord kwaliteit hoort? Noteer eerst alle woorden die voor jou te maken hebben met kwaliteit. Maak er dan een woordweb van.
- c. Vraag aan drie mensen wat zij bedoelen als ze zeggen dat iets een goede kwaliteit heeft. Je vraagt dit aan:
  1. een klasgenoot
  2. een collega
  3. je ouders/verzorgers.
 Vraag ook wanneer ze juist vinden dat iets een slechte kwaliteit heeft. Schrijf op wat ze zeggen. Zeggen ze alle drie hetzelfde?

OPDRACHT 3: ORIËNTATIE HULPVERLENING

- a. Als er op dit moment in de school brand uitbreekt, weet jij dan precies wat je moet doen? Zo ja, noteer dat. Zo nee, zoek dit uit en noteer het vervolgens.
- b. Heb jij zelf een EHBO-diploma? Zo ja, waarom heb je dit gehaald? Zo nee, heb je er wel eens over gedacht om het diploma te halen? Waarom wel of niet?
- c. Op verschillende plekken kun je een AED tegenkomen. Weet je wat je met een AED moet doen? Ben jij er de laatste week wel eens een tegengekomen?

2. ARBO

OVER DEZE LEEREENHEID

Veel werkgevers hebben het beste met je voor. Maar is dat voldoende om je gezondheid en veiligheid op het werk te garanderen? Stel dat je elke dag op je werk te zware goederen moet tillen. Of dat je steeds in een slecht geventileerde ruimte werkt. Gelukkig bestaat de Arbowet. Deze wet is bedoeld om de gezondheid en veiligheid van werknemers te garanderen. Jouw gezondheid en veiligheid dus! Je hoeft de Arbowet niet uit je hoofd te leren, maar je moet wel weten waar jij je aan moet houden tijdens het werk. In dit onderdeel maak je kennis met de Arbowet. Je gaat zelf op onderzoek uit. Zo ontdek je welke regels uit de Arbowet in jouw branche belangrijk zijn.

Resultaten

- Je kunt uitleggen wat regels zijn en waarom ze belangrijk zijn.
  - Je kunt uitleggen wat de Arbowet is.
  - Je kunt uitleggen waarom goede arbeidsomstandigheden belangrijk zijn.
  - Je kunt uitleggen wat veilig werken inhoudt.
  - Je weet welke arborisico's er in jouw branche zijn.
-

Beoordeling

Je maakt aan het eind van deze leereenheid een instructiefilmpje. Dit maakt onderdeel uit van de informatiemap die je aan het einde van dit keuzedeel presenteert. Het filmpje geeft uitleg over een arbothema dat belangrijk is in jouw branche. Het is bedoeld voor een nieuwe medewerker.

Beoordeling van het filmpje:

- De instructie heeft een duidelijke opbouw.
- Het gekozen arbothema is een belangrijk thema in de branche.
- De voice-over is goed te horen.
- Het filmpje heeft de juiste lengte.

2.1 ARBO

OPDRACHT 1: REGELS

Waar mensen samen zijn, gelden regels die bepalen wat wel en niet mag. Op het werk zijn deze regels vaak duidelijk beschreven. Maar er zijn ook veel regels die niet zijn opgeschreven maar die iedereen wel kent. Bijvoorbeeld: ga niet opeens stilstaan op een drukke stoep. Of in de bus of trein: laat mensen eerst uitstappen voor je zelf instapt.

- Welke regels zijn er bij jou thuis? Geef vier voorbeelden.
- Welke regels zijn er op school? Geef vier voorbeelden.
- Welke regels zijn er op je werkplek? Geef ook hiervan vier voorbeelden.
- Welke ongeschreven regel vind jij het belangrijkste? Waarom?

Wat is dat eigenlijk, de Arbowet?

OPDRACHT 2: KENNISMAKING MET DE ARBOWET

In de Arbowet staan regels die gaan over gezondheid, veiligheid en welzijn. In de theoriebron *Wat is dat eigenlijk, de Arbowet?* lees je hier meer over. Lees eerst de bron en maak dan de opdracht.

ARBO ✓

Arboportaal Thinglink

- a. In de theoriebron heb je kunnen lezen dat het uitvoeren van de Arbowet zowel door de werkgever als de werknemer gebeurt. Geef in de tabel aan welke taak bij wie hoort.

Taak	Werkgever	Werknemer
Uitvoeren van instructie		
Verzorgen van juiste materialen om taak uit te voeren		
Uitleg geven over veilig werken		
Opbergen van materialen op de juiste plek		
Onderzoeken van ongevallen op werkplek		
Melden van mogelijke gevaarlijk omstandigheden		
Helpen van hulpverlener als hij zijn werk doet		
Bestrijden van mogelijk gevaar		

- b. In de theoriebron heb je gelezen dat de Arbowet een kaderwet is. Zoek precies uit wat dit betekent.
- c. Iedere branche kan een eigen arbocatalogus hebben. Zoek uit of deze er voor jouw branche is. Is er geen arbocatalogus voor jouw branche, beantwoord dan de vragen over de arbocatalogus voor een andere branche.
- Wat staat er allemaal beschreven in de catalogus?
  - Welke handelingen staan in de arbocatalogus?
  - Wie heeft de arbocatalogus gemaakt?
  - Wie houdt de arbocatalogus actueel?
- d. Maak met behulp van bijvoorbeeld ThingLink een interactieve illustratie waarin je kort laat zien waar de Arbowet over gaat.